

Materiał porównawczy
do ustawy z dnia 19 listopada 2009 r.

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy

(druk nr 713)

USTAWA z dnia 13 lipca 2006 r. O OCHRONIE ROSZCZEŃ PRACOWNICZYCH W RAZIE NIEWYPŁACALNOŚCI PRACODAWCY (Dz. U. Nr 158, poz. 1121, z późn. zm.)

Art. 8.

1. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również, gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych:
  - 1) na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego sąd upadłościowy wyda postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego, jeżeli:
    - a) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
    - b) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;
  - 2) organ założycielski podejmie decyzję o wdrożeniu postępowania likwidacyjnego wobec przedsiębiorstwa państwowego, o ile likwidacja nie jest skutkiem przekształcenia, łączenia lub podziału tego przedsiębiorstwa;
  - 3) sąd orzeknie rozwiązanie spółki handlowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.);
  - 4) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej, wykonywanej na takich samych zasadach, jak przedsiębiorcy polscy, przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach utworzonego oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 5) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, decyzję o zakazie wykonywania działalności przez przedsiębiorcę zagranicznego, w ramach utworzonego przedstawicielstwa z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 6) zgodnie z przepisami art. 7-7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.) lub przepisami o swobodzie działalności gospodarczej organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej.
2. Datą niewypłacalności jest data uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego w przypadku pracodawców, o których mowa w ust. 1 pkt 1, data wydania decyzji w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 5, data uprawomocnienia się orzeczenia sądu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, albo data dokonania wykreślenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6.

<Art. 8a.

1. **Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, trwającego dłużej niż 2 miesiące.**
2. **Datą wystąpienia niewypłacalności pracodawcy jest dzień upływu terminu, o którym mowa w ust. 1.>**

Art. 12.

1. W razie niewypłacalności pracodawcy niezaspokojone roszczenia pracownicze, zwane dalej "roszczeniami", podlegają zaspokojeniu ze środków Funduszu.
2. Zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają należności główne z tytułu:
  - 1) wynagrodzenia za pracę;
  - 2) przysługujących pracownikowi na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy:
    - a) wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
    - b) wynagrodzenia za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby, o którym mowa w art. 92 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.),
    - c) wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego,
    - d) odprawy pieniężnej przysługującej na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników,
    - e) ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 § 1 Kodeksu pracy, należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy,
    - f) odszkodowania, o którym mowa w art. 36¹ § 1 Kodeksu pracy,
    - g) dodatku wyrównawczego, o którym mowa w art. 230 i 231 Kodeksu pracy;

- 3) składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.
3. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a-c i lit. g oraz pkt 3 podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.
  4. Roszczenie z tytułu wymienionego w ust. 2 pkt 2 lit. e podlega zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.
  5. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt 2 lit. d i lit. f podlegają zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w okresie nie dłuższym niż 4 miesiące następujące po tej dacie.
  6. Roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 podlegają zaspokojeniu także w przypadku, gdy uprawnienie do nich powstanie w dniu stanowiącym datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub w dniu ustania stosunku pracy.

<Art. 12a.

1. **W przypadku, o którym mowa w art. 8a ust. 1, kierownik Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wypłaca, na wniosek pracownika, zaliczkę na poczet niezaspokojonych przez pracodawcę roszczeń pracowniczych, w kwocie niezaspokojonych roszczeń, o których mowa w art. 12 ust. 2, nie wyższej jednak niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu wypłaty zaliczki.**
2. **Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się kierownikowi Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o którym mowa w art. 15 ust. 3, w którym pracownik obowiązany jest złożyć oświadczenie o pozostawaniu w stosunku pracy z danym pracodawcą, rodzaju niezaspokojonych roszczeń pracowniczych i ich wysokości oraz uprawdopodobnić fakt wystąpienia niewypłacalności pracodawcy lub dowieść faktu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Przepis art. 16 stosuje się odpowiednio.**
3. **Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, pracownik składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.**
4. **W przypadku zgłoszenia przez pracownika wniosku o wypłatę świadczeń z tytułu faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę kierownik Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ma prawo do uzyskania niezbędnych informacji, w szczególności w zakresie: składania deklaracji i opłacenia należnych podatków w urzędzie skarbowym, wyrejestrowania pracowników lub płatnika z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustaleń dokonanych przez Państwową Inspekcję Pracy w ramach przeprowadzonych u pracodawcy kontroli i inspekcji, ustaleń dokonanych przez komornika w trakcie prowadzonych przeciwko pracodawcy postępowań egzekucyjnych.**

5. **Kierownik Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ma prawo żądania od pracodawcy dokumentów potwierdzających faktyczne zaprzestanie działalności, w tym także wglądu do dokumentacji w miejscu działalności pracodawcy.**
6. **Wyplata pozostałych niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, jak również roszczeń byłych pracowników lub uprawnionych do renty rodzinnej członków rodziny zmarłego pracownika lub zmarłego byłego pracownika może nastąpić w oparciu o wniosek złożony w trybie i na zasadach określonych w art. 16.>**

[Art. 13.

W przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności, o której mowa w art. 3-8, w odniesieniu do danego pracodawcy przepisy dotyczące zaspokajania roszczeń ze środków Funduszu nie mogą mieć powtórnie zastosowania do tych samych pracowników w zakresie tych samych roszczeń, przy czym roszczenia z tytułów wymienionych w art. 12 ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a-c i lit. g oraz pkt 3 podlegają zaspokojeniu łącznie za okres nie dłuższy niż 3 miesiące.]

<Art. 13.

W przypadku ponownego zaistnienia niewypłacalności, o której mowa w art. 3-8a, w odniesieniu do danego pracodawcy przepisy dotyczące zaspokajania roszczeń ze środków Funduszu nie mogą mieć powtórnie zastosowania do tych samych pracowników w zakresie tych samych roszczeń, przy czym roszczenia z tytułów wymienionych w art. 12 ust. 2 pkt 1, pkt 2 lit. a-c i lit. g oraz pkt 3 podlegają zaspokojeniu łącznie za okres nie dłuższy niż 3 miesiące.>

Art. 22.

Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory zbiorczego wykazu i wykazów uzupełniających, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, i wzór wniosku, o którym mowa w art. 16 ust. 1 i art. 17 ust. 2, oraz tryb ich składania, a także przekazywania środków finansowych Funduszu i dokonywania wypłat świadczeń z Funduszu, mając na uwadze czytelność i kompletność tych wzorów oraz uwzględniając dane osób uprawnionych niezbędne do przekazywania środków i wypłat ze środków finansowych Funduszu.

<Art. 22a.

Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w art. 12a ust. 1 i art. 14a ust. 1, oraz tryb ich składania, a także przekazywania środków finansowych Funduszu, mając na uwadze czytelność i kompletność tych wzorów oraz uwzględniając dane osób uprawnionych niezbędne do przekazywania środków i wpłat ze środków finansowych Funduszu.>

Art. 23.

[1. Przekazanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń, a także wypłata świadczeń ze środków Funduszu, powoduje z mocy prawa przejście na marszałka województwa, działającego w imieniu dysponenta Funduszu, roszczenia wobec

pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy lub roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłaconych świadczeń.]

- <1. Przekazywanie środków finansowych Funduszu na wypłatę świadczeń oraz zaliczek, o których mowa w art. 12a ust. 1 i art. 14a ust. 1, a także wypłata świadczeń ze środków Funduszu powoduje z mocy prawa przejście na Fundusz roszczenia wobec pracodawcy, likwidatora lub innej osoby zarządzającej majątkiem pracodawcy lub roszczenia do masy upadłości o zwrot wypłacanych świadczeń.>**
2. Przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń roszczenia należne Funduszowi korzystają z takiej samej ochrony prawnej, jaką odrębne przepisy przewidują dla należności za pracę.
3. Dysponent Funduszu może na wniosek marszałka województwa określić warunki zwrotu wypłaconych świadczeń, jak również odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu wypłaconych świadczeń i naliczonych, a niespłaconych odsetek od nieterminowych płatności, gdy dochodzi zwrotu lub prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, pracodawców, którzy trwale zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na pozostawanie w stanie likwidacji lub upadłości, jeżeli podjęcie takiej decyzji przez dysponenta Funduszu:
  - 1) prowadzi do odzyskania zwrotu wyższej kwoty niż gdyby takiej decyzji nie podjęto lub
  - 2) dochodzenie zwrotu jest związane z poniesieniem kosztów znacznie przewyższających wysokość dochodzonej kwoty, lub
  - 3) w przypadku osób fizycznych - gdy osoba ta wykaże, że ze względu na stan majątkowy i sytuację rodzinną, w tym uzyskiwanie dochodu uniemożliwiającego spłacenie należności Funduszowi, nie jest w stanie spłacić należności jednorazowo lub w całości, ponieważ spowodowałoby to zbyt dotkliwe skutki dla niej i jej rodziny, w szczególności pozbawiłoby tę osobę i jej rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych.
4. Dysponent Funduszu może także, w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis, określić warunki zwrotu wypłaconych świadczeń, gdy dochodzi zwrotu lub prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do pracodawców prowadzących działalność gospodarczą zmierzającą do zaspokojenia wierzycieli w ramach trwającego procesu likwidacyjnego albo postępowania upadłościowego, w tym szczególnie w przypadku upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika, jeżeli określenie warunków zwrotu należności Funduszu, polegające w szczególności na wyrażeniu zgody na spłatę należności w ratach lub na spłatę należności w ratach z jednoczesnym zawieszeniem na czas zwrotu naliczania odsetek, prowadzi do odzyskania zwrotu wyższej kwoty niż gdyby dysponent Funduszu dochodził spłaty należności jednorazowo w pełnej jej wysokości.
5. Dysponent Funduszu może umorzyć należność w całości lub w części w przypadkach całkowitej jej nieściągalności, na wniosek marszałka województwa, gdy:
  - 1) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji należności lub
  - 2) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku, lub pozostawiła ruchomości niepodlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów i

jednocześnie nie ma spadkobierców innych niż Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego, lub

- 3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, została wykreślona z właściwego rejestru, przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie, lub
  - 4) sąd upadłościowy wydał postanowienie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 lub 5, lub o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 lit. a.
6. Dysponent Funduszu umarza należność w całości, gdy postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w całości z urzędu.
  7. Całkowita nieściągalność zachodzi również w przypadku, gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o których mowa w ust. 5 pkt 3, pomimo niewykreślenia z właściwego rejestru, faktycznie nie istnieje.
  8. W razie wystąpienia przesłanek, o których mowa w ust. 3-7, marszałek wnioskuje do dysponenta Funduszu o określenie warunków zwrotu, odstąpienie od dochodzenia zwrotu, umorzenie.
  9. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do wypłaty świadczeń w przypadkach, o których mowa w art. 17 ust. 1.
  10. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres informacji zawartych we wniosku, o którym mowa w ust. 8, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowości i szybkości postępowania.